

از ۱۲۵۰ شهر ایران ۱۲۰ شهر متوسط و بزرگ در زون فرونشست قرار گرفته‌اند و حدوداً دو و نیم میلیون نفر در محدوده زون فرونشست ساکن هستند.

دبیر کارگروه ملی مخاطرات طبیعی عنوان کرد:

فرونشست زمین در ایران با توجه به خشکسالی‌های پیاپی و استفاده بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی، نبود استفاده از شیوه‌های نوین آبیاری و کشت محصولات یا نیاز آبی بالا و رایج در اغلب پهنه‌های کشور سبب شده است سطح آب زیرزمینی در همه دشت‌های ایران کاهش یابد. از آنجایی که فرونشست زمین بر اثر افت سطح آب‌های زیرزمینی اتفاق می‌افتد بنابراین فرونشست در یک سطح وسیع در اغلب دشت‌ها و زمین‌های هموار ایران در حال رخ دادن است.

به گزارش اسپادانا خبر، **علی بیت‌اللهی، مدیر بخش زلزله‌شناسی مرکز تحقیقات وزارت راه و شهرسازی و دبیر کارگروه ملی مخاطرات طبیعی** به خبرگزاری ایمن گفت:

بسیاری از شهرهای ایران با این پدیده مواجه شده‌اند و این معضل شهرهای بزرگ را گرفتار کرده است. تهران، مشهد، کرمان، اصفهان و اراک، اردبیل، سمنان و حتی مناطق مرکزی مانند یزد و شهرهای جنوب کشور که نزدیک به دریا هستند از این قاعده مستثنی نیستند. از ۱۲۵۰ شهر ۱۲۰ شهر متوسط و بزرگ در زون فرونشست زمین قرار گرفته‌اند بنابراین این اعداد و ارقام بیانگر این مطلب است که فرونشست در همه جای ایران وجود دارد. در کلانشهر تهران در نواحی جنوب و جنوب غرب یعنی مناطق (۱۷-۱۸-۱۹) دچار این معضل شده‌اند علاوه بر جمعیت شهری تهران سکونتگاه‌های حاشیه‌ای و شهرهای همجوار مانند اسلامشهر و چرمشهر هم از فرونشست زمین رنج می‌برند و حدوداً دو و نیم میلیون نفر در محدوده زون فرونشست زمین ساکن هستند که نشان دهنده اهمیت فرونشست زمین در سکونتگاه‌های شهری است. تبعات این پدیده بیشمار است اما مهمترین اثرش از بین رفتن دشت‌های حاصلخیز است. زیر لوله‌های گاز، نفت و در مسیر جاده‌ها و خطوط ریلی و ساختمان‌ها هم دچار شکاف، ترک و ناپایداری می‌شوند که به مرور زمان ضعیف شدن و متلاشی شدن سازه‌ها را به همراه دارد و ترک‌ها و شکاف‌های بسیاری در ساختمان‌ها به وجود می‌آید. این پدیده می‌تواند لوله‌های زیرزمینی را دچار گسیختگی کند و جاده‌ها دچار شکاف شوند و مسیر ریلی هم دچار انحنای شود. بنابراین فرونشست زمین بسیار زیانبار و بحران‌زاست. شهر اصفهان یکی از پرمخاطره‌ترین مناطق و نماد فرونشست زمین در ایران است. متأسفانه روزگاری صنایعی که آب زیادی لازم داشتند در این شهر متمرکز شدند. روش‌های کشاورزی نادرست سبب شد بسیاری از دشت‌های اصفهان به زمین زراعی تبدیل شوند و محصولاتی کشت شود که آب زیادی لازم دارند در نتیجه چاه‌های متعدد برای استخراج آب حفر شدند. متأسفانه زمانی که نهاد نظارتی وجود نداشته باشد آب بی‌رحمانه از زیرزمین استخراج می‌شود. در برخی نقاط اصفهان سفره‌های آب زیرزمینی در حال تمام شدن است. قطع آب زاینده‌رود در این جریان دخیل بوده است. وقتی آب جاری نباشد، آب‌های زیرزمینی تغذیه نمی‌کنند بنابراین سبب می‌شود فرونشست در اصفهان بیش از سایر شهرها نمود داشته باشد و آثار مخربی را به ارمغان بیاورد. عامل اصلی فرونشست زمین افت آب زیرزمینی است که این موضوع در اصفهان به دو علت حفر بی‌رویه چاه‌های کشاورزی و قطع آب زاینده رود بستگی دارد. مراکز صنعتی به آب زیادی نیاز دارند بنابراین به صورت مستمر از آب‌های زیرزمینی استفاده می‌کنند. در استان و شهر اصفهان اکثر دشت‌ها از فرونشست رنج می‌برند و به بحران رسیده‌اند در این استان حتی فرونشست زمین به خانه‌های مسکونی و آثار باستانی آسیب زده است. در فرودگاه اصفهان میزان فرونشست بیشتر است. ابعاد فرونشست زمین وسیع است و منطقه شهری مقیاس کوچکی است که عمدتاً در نظر گرفته نمی‌شود. فرونشست روی ساختمان‌ها اثرگذار است و آنها را دچار پیچش می‌کند بسیاری از راه‌ها، پل‌ها، ابنیه‌ها و آثار باستانی از خطر فرونشست زمین در امان نیستند چنانچه این آسیب ادامه پیدا کند اثراتش قابل جبران نیست. در اصفهان به جز مسائل زیست

محیطی از بین رفتن دشت‌ها، بناهای تاریخی و آثار فرهنگی که در گذر زمان ماندگار شده‌اند بر اثر فرونشست این بناها دچار شکاف و ترک می‌شود لذا اصفهان را باید به صورت ویژه مورد بررسی قرار دهند. از خطر زلزله نباید غافل شد استان اصفهان از نظر ریسک فرونشست جزو مناطق اولویت دار نیازمند رسیدگی است.

او با تاکید بر لزوم استفاده از روش‌های آبیاری نوین در استان‌های دچار فرونشست زمین ادامه داد:

بحران آب چالش جدی سال‌های اخیر و سال‌های آتی کشور خواهد بود که همین امروز هم اثرات آن را می‌بینیم. امیدواریم دولت جدید بر کارهای بنیادی تمرکز جدی‌تری داشته باشد.

*در اثر پایین رفتن سطح آب منافذ در هم فشرده می‌شوند و سطح زمین پایین می‌رود که به این پدیده فرونشست زمین گفته می‌شود.

برچسب ها: [بحران آب](#) [1]

[محیط زیست](#) [2]

[حوادث](#) [3]